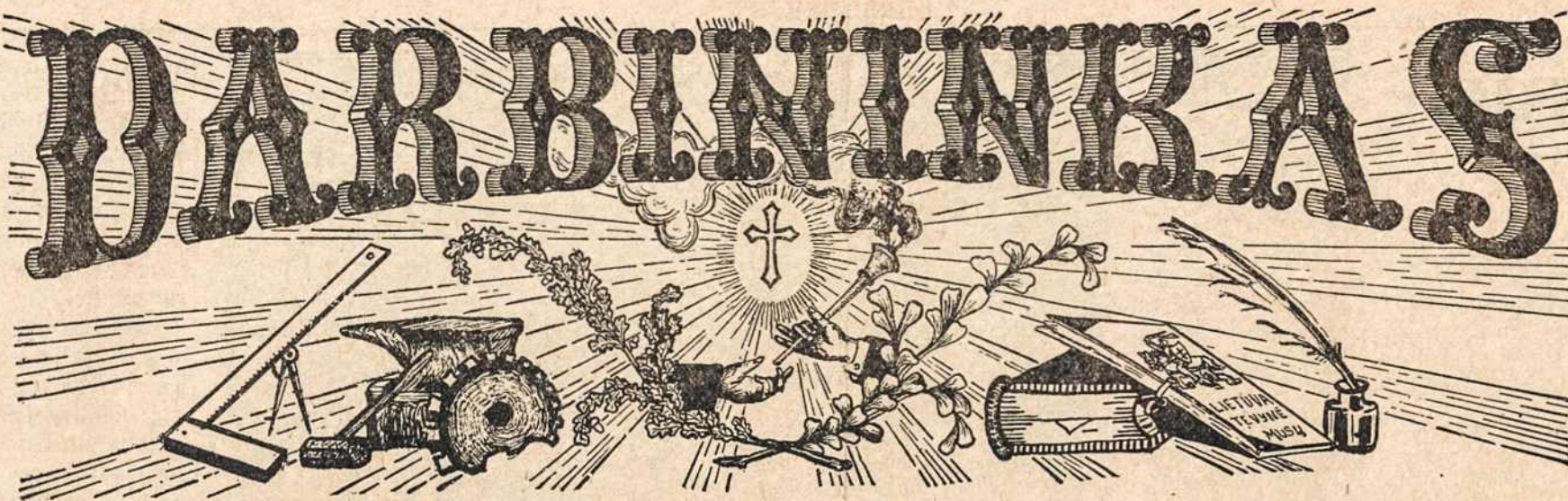

Veltui jūs statysite bažnyčias, veltui remsite misijas, veltui steigsite mokyklas — visi tie jūsų darbai, visos tos jūsų pastangos nuneis niekais jei jūs nesugebėsite vartoti apsigynimui ir užpuolimui to tinkamo ginklo, kokio yra gynyboje ir tikroji katalikiškoji spauda.

Popiežius Pius Dešimtas.

Kaip protas, taip ir patyrimas neleidžia mums tikėtis, kad tautos dora bujotų ten, kur tikybos principai bus atmesti.

Jurgis Washington.

VOL. I Metai I.

Tel. 620 So. Boston.

Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Jozapo Darbininkų Sąjungos.

Tel. 620 So. Boston.

No 17

"Entered as second-class matter September 22 1915. at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879."

SO. BOSTON, MASS., SPALIO (OCT.) 28 D. 1915 M.

RUMUNIJĄ IR GRAIKIJĄ EINA SU TEUTONAIŠ.

Talkininkams liepta pasitraukti iš Salonikų. Baisi nelaimė mokykloje.

Darbininkai, Unijų nariai, atsiliepkite.

Nors mūsų brolių darbininkų ir seserų darbininkių yra čia Amerikoje keli šimtai tūkstančių — tačiau, būdami palaidi, niekuo nesurišti — jie neįstengia kovoti su išnaudojimu ir pagerinti savo darbininkišką padėją. Mes negalime svajoti apie tai, kad galėtume sutverti Amerikoje vieną didelę lietuvišką uniiją, prie kurios prigulėtų visokių darbų lietuvių darbininkai iš visos Amerikos. Viena kad visų lietuvių į vieną uniiją šiandieną jau jokiu būdu neįtrauktų: daug kuo jie tarp savęs pradedą jau skirties. Antra kliudytų darbų ir jų sąlygų begalinis įvairumas, lietuvių išsimėtymas; pagaliaus, — jeigu ir pasisektų, tai ką gi galėtų nusverti kad ir keli šimtai tūkstančių vienos tautos darbininkų — kovoje su Amerikos milijonieriais ir milijardieriais, — ypač eidami skyrimu nuo kitų tautų darbininkų?

Tai-gi, nors lietuviams darbininkams ir brangi yra savo tautybė, savo kalba — tačiau darbo reikalais jie turi ristišes su kitų tautų darbininkais. Amerikoje rankpelnį yra kelios dešimtys — milijonų. Dar nebuvo lietuvių Amerikoje, o jau Amerikos darbininkai organizavosi ir vedė kovą su savo išnaudotojais. Jie toje kovoje turi jau nemažą praktiką ir yra išaukę nemažą darbininkišką pajėgą, su kuria jau šiandien pradedą skaityties ir kapitalistai.

Kaip "Darbininko" skaitytojai galėjo jau patirti iš mūsų laikraščio, esama čia Amerikoje nerimtos, vaikėžiškos kovos, — ir rimtos, teisingos kovos. Rodos, negalėtų būti ir klausimo apie tai, į kurią pusę turėtų šlietis rimtieji lietuvių darbininkai. Rimtą kovą su kapitalu varo čia Amerikos Darbo Federacija. Jeigu lietuvių darbininkai nori būti naudingais savo luomo ir žmonijos nariais, tai to atsiekti jie lengviausiai galės eidami išvien su Amerikos Darbo Federacija. Prie jos priguli šimtas ir keliolika įvairių amatų ir darbų uniijų — tarpe tu skaitlingiausioji, tai anglekasių uniija. Tos uniijos turi suviršum 20 tūkstančių savo skyrių (lokalų); be tų didžiųjų uniijų yra dar šeši šimtai su viršum mažesnių, vietinių uniijų, prigulinių ir-gi prie Federacijos. 2 milijonų Darbo Federacijos narių sudaro jau ir šiandien nemažą pajėgą. Nėra abejonės, kad toji pajėga nuolat augs. Be to svarbu tai, jog Darbo Federacija savo veikimo pamatan padėjo teisingus, krikščioniškus principus ir tiems principams išbuvo ištikima per visus 34 metus savo gyvavimo; nors kai-kurios jos nariai, ypač socialis-

tai, ir stengdavosi ne sykį nustumti Federaciją nuo to kelio, reikalaudami pamesti sutarčių kelią su kapitalu, o vien griebties aklos, nepermalduojamos kovos (kaip tai daro socialistai ir aidoblistai); didelę delegatų didžiūma per seimus visuoimet tokiuos pasiūlymus atmėsdavo.

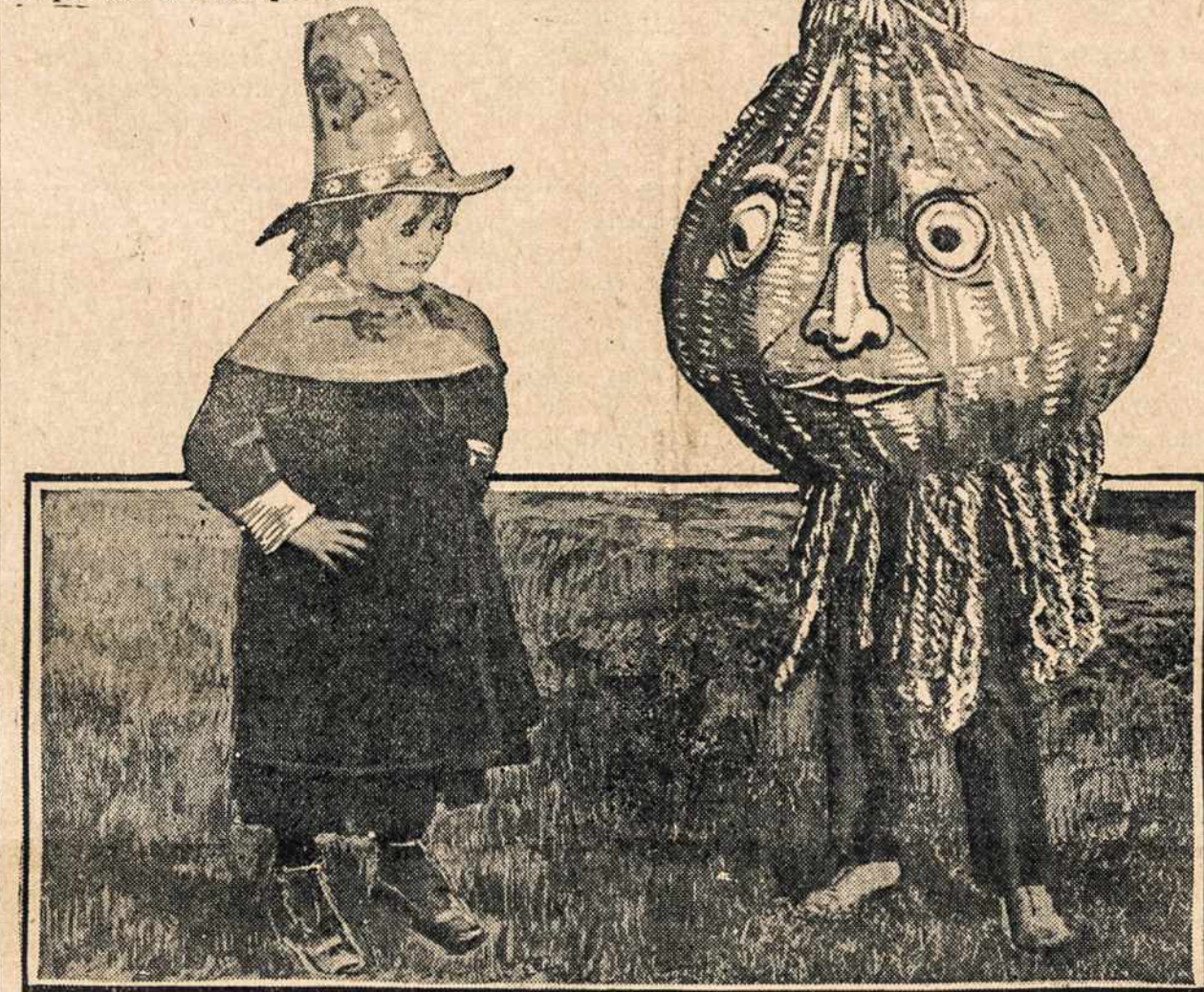
Didžiūma mūsų brolių lietuvių anglekasių jau yra nariai tos Darbo Federacijos, prigulėdami prie savo anglekasių uniijos. Priguli nemaža ir iš kitų darbų. Bet daugelis mūsų anglekasių savo pavyzdžiu parodo, kaip svarbu yra būti geru uniijos nariu. Rašančiam šiuos žodžius teko išsikalbėti su daugeliu tos uniijos narių ir patirti jų nuomonę apie ją. Šviesesnieji džiaugiasi, giria, mato uniijos naudą; tamsesnieji gi, ypač salinių mylėtojai, visai jos nepažįsta, prisirinkę visokių tuščių, negudrių, niekuo neparemtų užmetinėjimų (pavyzdžiui, kad jų uniija esanti tik tam, kad išlaikytų viršininkus, kad jų uniijos prezidentas imas daugiau algos, kaip Suv. Valstijų prezidentas — tuo tarpu, kada jis ima tik 4000.00 per metus; pirmiau ėmė tik \$3000.00, bet pernai met uniijos seimas pakėlė algą) Tai-gi tokie, kad ir moka uniijai savo mėnesinius pusedolius, bet keikia ją susiriedamai, nei nenumanydami, ar užmiršdami, kiek toji uniija yra padariusi gero anglekasiams. Tokie nariai esti tik sunkumu savo uniijai ir trukdytojais darbininkų luomo pažangos.

Žinoma, lietuviams darbininkams, ir prisidedant prie Am. Darbo Fed. turėtų rūpėti, kad jie gautų savo uniijoje pripažinimą, kaip tauta (pav. mainierių organas eina trimis kalbomis: anglų, italų ir slavų; kodel-gi ten nėra lietuvių kalbos?); uniija leidžia steigti lietuviams savo tautiškus lokalus (pav. Coaldale, Pa.); kokios taktikos prisilaikyti kitos uniijos — nežinome.

Mes patartume išspradžių dėties į uniijas ypač tiems, kurie moka jau anglų kalbą, kurie, prisidėję prie vietinių lokalių, apsipažintų su uniijos veikimu, dvasia. Padidėjus tokių uniijų darbininkų skaičiui, galima bus drąsiau raginti lietuvių darbininkus rašyti ir uniijos ir didesniais būriais, nes jie tada turės tose uniijose jau savo tautos prityrusius vadovus.

Kol kas gi kviečiame visus lietuvių darbininkus, jau prisigulinius prie Am. Darbo Federacijos per savo uniijas ir pažįstančius gerai savo uniijos reikalus — aprašinėti "Darbininko" savo patyrimus apie uniijos veikimą. Tokias žinias mes ypač branginsime ir joms

Spalio 31 d. yra taip vadinama Halloween. Pagal užsilikusį paprotį tos dienos vakare daroma visokie burtai ir monai. Senovės lietuvių ir-gi turėjo panašią vėlių dieną Ozių šventę vadinamą. Visi tos dienos burtai ir monai aprašyti Mickėvičiaus veikale "Dziady." Dabar pas lietuvių veik neliko pėdsakų tos šventės. Ant paveiklo parodoma balvonas kurį vaikai pasidaro arba nusiperka.

plačiai atidarome "Darbininko" skiltis.

L. D. S. centras, pririnkęs pakankamai medžiagos, paremtos ant prityrimo, rasit galės ilgainiui pradėti vesti tarybas su Am. Darbo Federacija, kas link santykių tos Federacijos su lietuvių darbininkais, ypač-gi su L. D. S.

ZUVO 22 MERGAIČES.

Peabody, Mass. — Baisi nelaimė ištiko parapijinėje mokykloje. Ketverge apie 9 val. iš ryto, kaip tik prasidėjo mokykla, išliko gaisras ir staiga apėmė visą mokyklą.

Vaikų mokykloje buvo tuomet arti 650. Nors vaikai buvo mokinami, ką daryti gaisrui išistikus, kaip bėgti, bet mokykloje įvyko sumišimas ir suviršum 20 mergelių sutirpo ugnyje. Kiti vis-gi ištrūko ir patys nežino, kaip išbėgo.

Mokykla buvo plytinė, trijų aukščių ir viduje viskas buvo iš medžio. Liepsnos tik rijo viską.

Atlėkę gaisrininkai negalėjo umai pradėti gesinti per kokių 15 minučių, mat jų dudos neveikė, kaip reikiant. O liepsnos jau užė viduje.

Jos iš visų spėkų bandė gelbėti mažučius. Sesuo Aldegan greitai sumanė, kas daryti. Jie ėmė mesti vaikučius per langą ir vyrai vis pagavo juos ant rankų. Pasakui gaudė juos ant ištiesintų siuntalių, vaikai krito, kaip ant tinklo. Taip lai-

mingai per langą buvo išmesta 25 mažučiai ir tik vienas krito žemėn ir išsilaužė kojętę. Sesuo turėjo sustoti metus, kuomet jos pačios drabužiai užsidegė.

Ši mokyklą šeši metai, kai pabudavota ir buvo gražiausias miesto mokykla. Bet neturėjo aplinkui kopėčių, kuriomis nulipama gaisrui išistikus.

Gaisro priežasties dar nesu-sekta.

Perdėtinė sesuo Carmelite Marie šitaip pasakojo: "Buvo 8.45 val. kaip aš pribuvau. Pamokos tik ką prasidėjo. Vaikai buvo savo vietose. Pagal paprotį ėjau per visus kambarius. Nuo viršutinio aukšto ėjau žemyn. Ant pirmojo aukšto aš pamaciau koridoriuje dūmų.

Negaliu atminti ar buvo eksplozija, bet lyg girdėjau neaiškų lyg sprogmio balsą. Tuoj paspaudžiau gaisro signalą ir paskubau ant viršaus tvarką daryti vaikams bėgant"

KAM KIAULIENA Į SVEIKATĄ.

Columbus, Ind. — Ar nori ilgai gyventi ir būti stipriu? Na, tai valgyk tris kartus kiaulienos, sako Samuel Reynolds, fermerys 75 metų amžiaus ir tokius maišus pakelia, kaip tvirčiausieji vyrai apylinkėje.

Jisai tris kartus dienoje valgo kiaulieną. Jei tarp valgių nori užkasti, tai valgo kiaulienos. Jei prieš eisiant gulti užsimano užkasti, tai valgo kiaulienos. Jis nėra obuolio ragavęs savo gyvenime. Taip-gi neragavęs nei kitokių vaisių net nei sviesto.

Iš Karės Lauko.

BAISUS SMUGIS TALKININKAMS.

Londonas. — Be galo nemalonią naujieną išgirdo talkininkai. Teutonai pakreipė savo pusėn Rumuniją ir Graikiją. Tai labai didis talkininkams smugis, o vokiečiams, tai milžiniškas laimėjimas.

Nustebo, labai nustebo londoniečiai, kuomet Graikijos valdžia paliepė talkininkams ištuštinti Salonikus iki lapkričio 6 d. Per pastarąsias šešias savaites Rumunija ir Graikija laikėsi neaiškios politikos ir išrodė krypstą į teutonų pusę. Dabar tas aiškiau pasimatė ir nėra talkininkams skaudesnės žinios, kaip Rumunijos ir Graikijos prisiliejiama prie teutonų.

Talkininkai bus išgainioti iš Balkanų, nugainioti nuo Dardanelių. Talkininkai turės paliauti tąsęs turkams, o visos savo pajėgos turės sukoncentruoti prieš vokiečius Francijoje ir Belgijoje. Gi vokiečiai turės dabar susinešimus su Konstantinopolio, turės liuosą kelią reikalingų dalykų gabenimui į Turkiją ir iš Turkijos.

Ryme gauta žinios, kuriose tvirtinama, kad nėra abejonės, kad rumunai stot tal-kon teutonams.

Vokiečių laikraščiai paskelbė, kad Graikijos miesto Salonikų komendantas įdavęs notą anglo-franzų vadui, kad išsodintus kareivius pasiimtų atgal iki lapkričio 6 d.

ANGLAI ATNAUJINA PASIRYZIMĄ.

Londonas. — Anglijos parlamente Lloyd—George, kalbė-

damas už premjerą Asquith atnaujino seniau padaryta pasiryžimą "kariauti kol taika Europai bus užtikrinta."

Todel kalbos apie taiką dabar negali būti.

Dabar Anglijoje daugiau stotja armijon, negu bile kada ligšiol nuo karės pradžios. Prie stojimo armijon ypač paskatino slaugotojos Cavell nužudymas Bruselyje ir karaliaus atsisaukimas.

Anglija ant Balkanų pasiuntė savo vieną gabiausių vadų gen. Mahoną.

Atėjo žinios, kad serbai ima atsigrębti. Serbai atsiėmė iš bulgarų Uskupą. Bet jei ištiko graikai šiauriasi prieš talkininkus ir jeigu rumunai stot teutonų pusėn, tai visi tie talkininkų styptėjimai ir serbų atsigrębimai nieko nereiškia. Vėliau ar angsčiau teutonai su savo talkininkais apsidirbs ant Balkanų.

Francijoje ir Belgijoje šiuo tarpu eina tik artilerijos veikimai.

Padauguvyje eina susirėmimai. Vokiečiai vis stengiasi apvaldyti padauguvį.

SERBIJOS KARALIUS DUMS Į ITALIJĄ.

Amsterdam. — Iš Budapešto atėjo žinia, kad Serbijos karalius, kaip tik blogai bus jo tėvynėje tuoj dums Italijon.

UŽKRAUS DIDŽIJS MOKESČIUS.

Londonas. — Tarp Anglijos valdininkų kilo sumanymas apkrauti visus piliečius didžiomis mokesčiais. Žinoma vis tai bus padengimui karinių iškasėjų.

Projektuojama, kad kiekvienas pilietis turės mokėti valdžiai pusę savo metinių įplaukų.

DARYS SOVINIUS.

Pittsburg, Pa. — Alleghany Steel kompanijos dirbtuvėse taisoma naujos masinos dirbimui šovinių neutralėms valstybėms. Pirmas užsakymas atėjo iš Švedijos.

STATYS DU SKRAIDUOLIU.

Londonas. — Iš Kopenhagėno pranešama, kad Holandija statydys du skraiduolius. Bus statomi Amsterdame ir Rotterdame po priežiūra Krup-po inžinierių.

SUTRUKO SKRAIDUOLIS.

Londonas. — Anglijos skraiduolis Argyll užėjo ant sekulmos ir sutruko. Jurininkai išgelbėti. Skraiduolis turbūt nueis ant niekų.

DAUG FRANCUŲ IŠSĖDO SALONIKUOSE.

Londonas. — Salonikuose išsodinta 150.000 kareivių ir 100 didelių armotų. Apie tai pranešama iš Bucharesto.

Visi tie kareiviai francuzai.

ATSISTATĖ MINISTERIAI.

Paryžius. — Francijoje atsistatė ministeriai. Prez Poincarė pavadė Aristide Briand sudaryti naują ministeriją. Ministerijų atsistatdinimo prie-

žastis yra tai nepavykusi diplomatija ant Balkanų. Paryžiaus ir Londono diplomatų apsirikimai paleido Bulgariją ir ji prisiliejo prie teutonų.

BAISŪS MIŠKO GAISRAI.

Petrogradas. — Tik dabar tepradėjo ateiti žinios, kad perėitą vasarą Siberijoje buvo baisiausi gaisrai. Gaisrų apimtas plotas buvo 1,200 mylių ilgio. Ant viso to ploto saulės nebuvo matyti nuo pa-baigos birželio mėnesio iki vidurio rugpjūčio. Dideli būriai galvijų, miško žvėrių bėgo iš miškų į miestelius, soddžius.

NAUJAS ĮSTATYMAS DARBO ŽMONĖMS.

Pennsylvanijos darbo žmonės su ateinančiais Naujais Metais susilauks naujo įstatymo atlyginimo klausime. Ligšiol šioj valstijoje kompanijos lyg ir nebuvo legalė atsakomybė atsisteiti sužeistiems bei užmušamiems jų dirbtuvėse darbininkams. Tame dalyke nebuvo priverstino įstatymo, kaip tai kitose valstijose. Tai-gi šiais metais organizuoti Pennsylvanijos darbininkai (organized Labor of Pennsylvania) išdirbo tam tikrą tame dalyke įnešimą, kaip pataisą prie Konstitucijos. Kas jau Legislaturą priimta. Tą pataisą 2 lapkričio bus paduota visuomenei mubalsuoti, kas beabėjo prais, o su Naujais Metais visos kompanijos jau bus pilnoj atsakomybė už darbininko sužeidimą bei jo mirtį. Įvairių šakų darbininkų organizacijos tame dalyke smarkiai veikia ir pilnai pasitiki laimėti.

P. žvalgas.

ANGLEKASIŲ APRŪPINIMAS.

Negalima sakyti, kad anglekasiai būtų visai neaprupinti ligoje bei mirus iš mainų kompanijų priežasties. Didesnės anglies kasyklų kompanijos šiaip taip aprūpina savo darbininkus, bet tik jų pačių pinigais. Tas dalykas jų šiaip atliekama: jos organizuoja pašalpos fondą (beneficial fund), kurį sudaro, atitraukiant tam tikrą nuosimtį nuo mėnesinio darbininko uždarbio. Susigrūs tai-gi anglekasiui iš to fondo mokama jam pusė tos mokesčios, ką jis uždirbdavo, o mirties atsitikime, tai mirusio įpėdiniams mokama per 18 mėnesių pusę tos mokesčios, ką jis per tą laiką būtų uždirbęs.

Pravedus atsakomybės bei atlyginimo įstatą darbininko sveikatai bei gyvybei apsaugoti šis pašalpos fondas kompanijos gal bus panaikintas.

P. Mainieraitis

ATSISAUKITE. Ieškome spaustuvei mokinio-statytojo ant intertypo. Darbas švarus, lengvas. Uždarbis ateityje labai geras. Turi mokėti nors pusėtinai lietuvišką rašybą. Ieškome gero lietuvių ir kataliko. "Darbininko" Administracija.

DARBININKAS

Išėina utarninkais, ketvergais ir subatomis.

Leidžiamas Lietuvių R. K. Šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos.

PRENUMERATA:

Metams \$3.00
Pusmečiui \$1.50
Trims mėnesiams 75c.

Atskiras numeris 3 c.
Laiškus ir pinigų siųskite adresu:

"DARBININKAS,"
242 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

"DARBININKAS,"

(The Worker)

The most popular Lithuanian Newspaper

published every Tuesday, Thursday, and Saturday by the St. Joseph's Lithuanian R. C. Association of Labor

SUBSCRIPTION RATES:
Yearly \$3.00
6 months \$1.50
Advertising rates on application
Address all communications to

"DARBININKAS,"

242 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

"Darbininko" Reikalai.

Darbo pradžia.

Kas tik lankė "Darbininko" spaustuve Bostone, visi stebėjosi, iš kur čia taip greitai tas visas pasidarė: paimta du angštū mūrinio namo, dar ir su apačia (basement) žymiausioj vietoje So. Bostone ant Broadway; užia, duzgia mašinos, o devyni redakcijos, administracijos ir spaustuvės darbininkai rašo, tvarko, spaudžia ir išsiunčia kas antra diena keletą tūkstančių "Darbininko." Be laikraščio dar padirbama daugybė kitokių mažesnių spaustuvės darbų, o net jau ir knygos spaudinamos. Kas užsukė visą tą mašiną? Kas sukrovė "Darbininko" įstaigon už \$7,000.00 su viršum turto, ir tai taip trumpu laiku? Tai padarė katalikų darbininkų susipratimas ir vienybė.

Vos tik buvo užsimezgusi L. D. Sąjunga, — dar nebuvo nei "Darbininko" — o jau darbininkai ir jiems prielankūs inteligentai ir biznieriariai sudėjo gatavai apie \$3,000.00 "Darbininkui" inkurti. Dar \$1,000.00 su viršum pažadėta trumpu laiku sumokėti.

Su tais pinigais ir pradėtas biznis. Supirkto naujausios ir geriausios mašinos, raidės ir visi reikalingi spaustuvės daiktai. Kadangi už viską gatavai pinigais užmokėti negalėjome, tai firmoms davėme tik dalį pinigų likusią gė skolą apsiėmėm išmokėti dalimis per metus, per 12 metų, kai kam net per du metus — kaip su kuo sulygome. Išmokėjome iš viso \$2,000.00. Vieną gė tūkstantį gatavų pasilikome sau, taip sakant gyvenimo pradžiai. Su tuo tūkstančiu mes ligšiol ir gyvavome, ir dabar, kaip skaitytojai mato, leidžiame ir pasaulį jau 17-tą "Darbininko" numerį.

Nors iš to tūkstančio ir prisiėjome pirkti dar labai daug įvairių įvairiausių dalykų, nors reikėjo ir firmoms jau pradėti mokėti skolas, kartu su šeštu procentu, — tačiau, ačiū Dievui, tas tūkstantis mums dar nesusėpė sutirpti: dar didesnę jė pusę tebe turime. Mat, inplaukė šiek tiek iš prenumeratoras, apgaršimų ir iš įvairių mažesnių spaudos darbų. L. D. S. kuopoms šiomis dienomis centro sekretorius išsiuntinėsmulkią apyskaitą visų "Darbininko" inėigų ir išlaidų ir dabartinį viso biznio stovį (Tokią apyskaitą kuopos gaus kas trys mėnesiai.) Iš tos apyskaitos paaiškės, jog ligšiol "Darbininko" biznis netik nedavė nuostolio, bet dar ir mažą pelną užvarė.

Čia savo skaitytojams tiek tepriminsime, jog del geresnės tvarkos ir aiškumo — laikraščio biznis eina skyrimu nuo L. D. S. kasos, nors ir vienus ir kitus pinigų globoja tas pats Centro izdininkas, M. Venys, kurį kontroliuoja visa Valdyba ir kuris yra užsistatęs \$5,000.00 kaucijai. Gaunami iš kuopų mėnesiniai mokesniai (15c.) ne visi eina už laikraštį. Laikraščio administracija gauna iš izdininko tik 10 centų už kiekvieną narį kas mėnuo, ir už tą dešimtą turi duoti per mėnesį nariui "Darbininko" subatinį — 8 pusl. — numerį. 5 gi centai lieka centro izde kitiems organizacijos reikalams.

Lyg ir kvotimai.

Tai gi čia mums visiems dabar lyg ir kvotimai. Mes turėsimė parodyti, kaip mes mylime L. D. S. ir savo "Dar-

bininką." Centro Valdyba pilna geros vilties. Jeigu tuomet, kada dar "Darbininko" nebuvo, atsirado net 155 žmonės (daugiausia darbininkai) kurie rizikavo ir skolino pinigų lakiraščio išleidimui, tai juo labiau galima tikėtis to dabar, kuomet "Darbininkas" eina nepailsdamas ir kuomet jau supėjo užkariauti sau širdis brolių darbininkų ir seserų darbininkių. Bostoniečiai daro gerą pradžią. Nors jie ir ligšiol buvo sudėję daugiau, kaip kitos kuopos, tačiau ir dabar, naujam sumanymui iškilus, kai kurie apsiima net šimtines pakloti, by tik tas sumanymas įvyktų. Gal mus ir šmeiz ir pajauks laisvamaniai ir socialistai, kad mes savo reikalus viešai išpasakojame. Bet mes jų neatborkim, o tik savo darykim. Mūsų biznis aiškus, mes su niekuo čia neturime slapstyties. Mes parodykime jiems savo vienybę ir susipratimą. Pakalbinkime inteligentus ir biznieriariaus.

Ne tik patys dėkime, bet pakalbinkime ir savo inteligentus ir biznieriariaus. Galima tikėtis, jog ir jie sutiks paremti darbininkų laikraštį. Juk jie visi pragyvenimą daro ir pelnosi iš brolių darbininkų. Jau gražus būrelis mūsų inteligentų (kaip kunigų, taip ir svetiečių) parėmė "Darbininką" savo paskolomis, ar aukomis. Bet, žinoma, tik mažą dalį jų tesusėpėme prieiti. Didžiuma liko dar nepakalbinta. Neatsisakys ir jie, bile tik darbininkai pakalbintų juos.

Tai gi visi, broliai ir sesers, kam brangi L. D. S. ir "Darbininkas" — valio gelbėti "Darbininką" iš jo vargų.

Šitą atsišaukimą lai kiekviena kuopos valdyba perskaito artimiausiam savo kuopos susirinkime.

Prisižiurėkime i kitus.

PHILADELPHIA, PA.

Vokiečiai, žydai ir kiti atvykę Amerikon uoliai griebiasi išmokyti šios šalies kalbos, pasipažinti su svarbiausiais, visus paliečiančiais šios šalies įstatais, tapti piliečiais ir t. t. Kada tik nueisi į City Hall skyrių, kur išduoda pilietystės popierius, beveik visuomet rasi kelius žydus, ar vokiečius. Tokiu būdu jie dalyvauja šios šalies gyvenime, pramonijoje, politikoje ir t. t. Be abejo jiems gyvenimas eina lengviau ir smagiau, negu tiems ateiviams, kurie nesirūpina išmokyti angliskos kalbos, suprasti aplinkybės, kokiose yra. Musiškiai pasitenkina gavę šiojį tokį darbą, paprastai sunkiausį ir pigiausį. Liuosą gi laiką praleidžia, jei ne salione, tai namie už alaus asočio. Pasekmė yra tokia, kad jie lengviau pasiduoda demagogams agitatoriams, kurie ne darbininko buvio pagerinimo jiesko, bet progos pasipelnyti, arba vykdyti savo svajones, nors ir didžiausiu darbininkų skurdo kaštu.

Ateiviui visur blogiau.

Apsileidusių ateivių tarpe bujoja girtuklystė, nesutikimai, prasižengimai; paskui seka kalėjimas ir kitos nelaimės. O reikia žinoti, kad ateiviui prasikaltus reikia daug labiau vargti, negu amerikoniui. Duokime kad ir kalėjime, amerikiečiai daug greičiau išsisteisins, išsipirks, negu koks duokime lietuvis. Arba ir kalėjime, kas turi kam užtarti, žino kur prieiti, tai jam ir darbą duos ir valgi žmoniškesnį pateiks. Musiškiai gi, kurie daugiausiai neturi kam apie juos rūpintis, kenčia didį skurdą; jiems ir valgi prastesnį duos, ir darbo nesiskubins duoti, pasakys: "Polak can stay in cell."

Arba vėl paimkime ligonbuty. Kaip yra sunku gulėti ligoniui kartais ištisas savaitės ir mėnesius ligonbutyje tarpe žmonių, kurių kalbos nesupranti! Kartais atsitinka, kad del kalbos nežinojimo reikia nelaiku mirti. Pernai, duokime buvo toks atsitikimas: vaikas ginčijosi, kad jis išgers didelį butelį viskės. Ir išgėrė, bet čia pat parkrito, tuoj buvo paimtas ligonbutin.

Ligonbutyje nežinojo kas jam yra, jis negalėjo pasakyti, nemokejo angliskai, taip ir pasimirė. Kad būtų galėjęs pasakyti ligos priežastį, mažų gydytojai būtų pagelbėję.

Netik panašiuose atsitikimuose, bet ir visur žmogus šalyje, kurioje gyvena, kalbos nežina, laikomas yra paniekio, sutinka daug nesmagumų. Žinoma, gerai išmokyti svetimą kalbą, tai gan lengvas daiktas, bet susikalbėti reikalingiausiose dalykuose nėra taip sunku, beveik kožnam, ypač jauniems, tai prieinama.

Subraskime.

Tai gi užuot girtuokliauti arba niekais vakarus praleisti ar šiaip jau linošą laiką dykaukti, verta yra visiems mokintis. Visuose miestuose yra vakarinės mokyklos, jos valdžios apmokamos, tik eiti ir mokytis žinoma, dar geriau, kur yra mokytojas lietuvis, ypač tiems, kurie angliskai visai nemoka.

Mokykla Moterims.

Didžiai malonų dar įspūdį kad Lietuvių R. K. Moterų Sąjungos kuopos steigia vakarines mokyklas. Taip šv. Kazimiero parp. bažnytinėj salėj atidaryta vakarinė mokykla. Tai įvyko rūpesniu ir lėšomis daugiausiai Josefos Šefeltaitės.

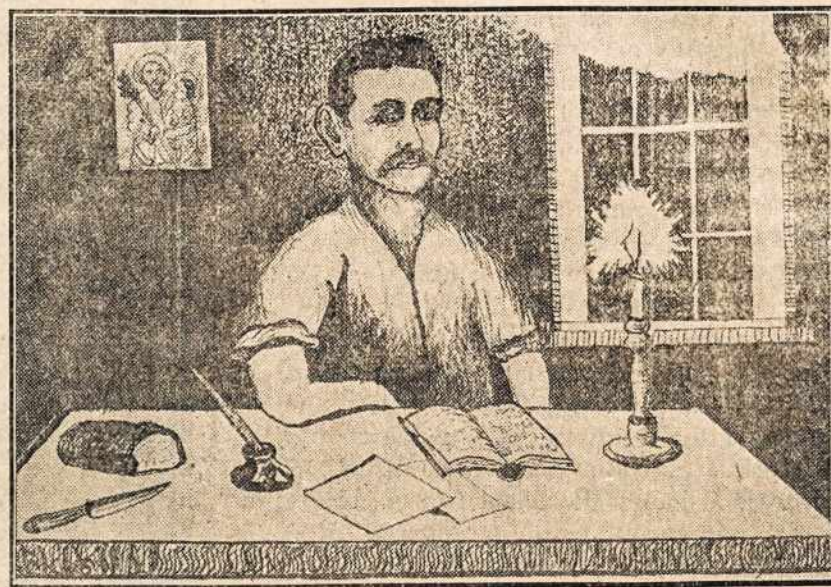
Mūsų laimėi turime labai gerą mokytoją p-lę Kazimierą Butkutę. Geistina, kad kuodaugiausiai merginų ir moterų, kurios gali, tą mokyklą.

—Darling in Des Moines Register.

Varžytinės ant Balkanų. Bėdžiausia tai turkui. Visi kimba į jį.

Iš po Darbininko Plunksnos.

Į LIETUVĄ REIKIA TRAUKT.

Sunkūs laikai žėdnų vietoj. Kur tik gyveni ant svieto, Nėra gero, nėr ko laukt Į Lietuvą reikia traukt.

Amerikoj man netinka, Nes šio laiko darbininkui Nėra gero, nėr ko laukt Į Lietuvą reikia traukt.

Žmones smaugia kiek kas gali, Kad jį balos tokią šalį. Niekio gero neturi Vien tik vargas, kur žiūri.

Darbininkai vargus kenčia, Nėra darbo, visi švenčia Užpuls badas nėr ko laukt Į Lietuvą reikia traukt.

Biednas niekur neras dalį, Smaugia visi kiek tik gali, Dirbti darbas, akmens griuva Dešimtimis žmonės žūva.

Niekas pataisyt negali Nelaimingą čia mūs dalį, Ir dar darbą sunku gaut Į Lietuvą reik keliaut.

Bosas baras, rėkia, moja Darbininkai, mat, kovoja. Ar tai verta čionai būt Po akmeniu tamsiu žūt.

Niekas lietuvių negodoja, Visi angliskai vėhlioja Grandu daros, kaip žiūri Kalba žodžių neturi.

Jons ištraukęs stirnakoji

Likit, draugai, mano gentys, Jan aš bėgti pasišventęs Į Lietuvą aš žiūriu. Vien tik mintį ten turiu.

Nors ant marių kelyje žusiu, Bet Amerikoj nebūsiu Man geriausia ta vieta, Kur aš gimiau ant svieto. J. Karašaukas.

KADA?

Jons katelę glamonėjo Jos plaukelius glostė. Katelė niurnėjo, raukės Staipės, kraipės, uostė Jono ranką, laižydama;

Dailius savo ūsus Šiaušė, pūtė sukinėjo, Kaip didžiūnas ponas. Mat katelė tai tikriausias Peliukių valdovas, Žvirblių viešpats dauggalin-

gas, Grietinės laižikė. Tigrų, liutų giminietė, Tikslai ką mažiukė. Ir, žinoma, kaip būdama Tokio augšto kraujo Katė buvo priešinėkė Įvedimo naujo.

Kas tik bent kiek atsidavė Malonumo raugu Katelė nekenčė visko, O jos piktums augo Ne mėnesiais ir ne metais, Ale valandėlėms. Iš piktumo pasiūšaušė Plaukai uodegėlės. Ir perkando Jono ranką Krūvinai lik kaulų... Jons ištraukęs stirnakoji

Iš čebato aulo. Kaip pradės katelę šventyt, Plaukeliai tik dulka. Katė sukliko nuo skausmo Numėrė, kaip kulka, Į užpečkį į kamputį Po apačia malkų. Ilgą laiką ten tupėjo Ir baisiai išalko.

Užmiršo garbingą savo Augšto kraujo kiltį, Tikslai glaudėsi prie krosnies Kad geriaus sušilti.

Taip ir visiems bus didžiū-

nams, Šio svieto valdovams. Už skriaudimą darbininkų Bus karšta jų šonams. Jei lik laiko susipratę, Suktybes pametę, Nedarys teisybės sviete, Gaus kupras pastatę Dumtį į kraštą tą pasvietį, Kur pipirai auga. Tiktai ką mažiukė. Ir, žinoma, kaip būdama Tokio augšto kraujo Katė buvo priešinėkė Įvedimo naujo. Kas tik bent kiek atsidavė Malonumo raugu Katelė nekenčė visko, O jos piktums augo Ne mėnesiais ir ne metais, Ale valandėlėms. Iš piktumo pasiūšaušė Plaukai uodegėlės. Ir perkando Jono ranką Krūvinai lik kaulų... Jons ištraukęs stirnakoji

F. V.

Blaivybės reikale.

14-ame "Darbininko" num. tilpo žinutė iš Waterbury'o p. Vamzdininko, kuris praneša apie busiančius "Liet. Ukėsų Polit. Neprigulmingo Kliubo" fėrus, pradžioje lapkričio mėn. š. m. Tarp kito ko p. Vamzdininkas rašo: "Būtų geistina, kad L. U. P. N. Kliubas nevertotų svaigalų tai būtų žingsnis pirmyn!" Iš tikrųjų tas yra geru daiktu, kad kliubas "nevertotų svaigalų," busiančiose fėruose. Bet ar galima tylėti, jei L. U. P. N. K. vartotų?..

Stai delko: Waterbury'io lietuviai yra daugeliu žinomi, kad pas juos surengti salėse pasilinksminimai yra blaivūs, be svaigalų... Klystų tas, kas manytų, kad waterburiečiai išvijo svaigalus iš viešų pasilinksminimų, kad jie yra kenksmingi. Anaipol ne! Privesti būti blaiviams miesto valdžios įstatais, kuriais yra draudžiama pardavinėti viešose pasilinksminimuose, kaip va: baliuose piknikuose ir tt. Tiesa, leista svaigalai varto-

ti ten, kur yra rengiama, "privatiškai," nors ir salėse pv. vesėliose, kur už gėrimus neimama pinigai, arba rengiamose vakariėnėse, kur tikiečiai nepardavinėjama prie durų. Pasekmės konogražiausios! Lietuvių surengiami pasilinksminimai būna visados pavyzdingi, smagūs; nes nebūna svaigalų, tai neatsitinka nei jokių peštynių, kaip kad būna girdėties svetur. Visai netikėtai š. m. balandžio mėn. vietiniai "lietuviški pirmiečiai" parengė "fėrus" naudai muketėjusių nuo karės Lietuvoje, kur buvo vartojami svaigalai... Rodos, kad vietinio jaunimo tarpe nebuvo pastebėta didesnio sujudimo, kaip kad tuomet prieš tokį "pirvį" pasielgima... Bet ką galima buvo daryti? Juk tai anot jų tie pinigai bus "gelbėjimui Lietuvos žmonių..." ir tt.

Vienok ant to adreso "Gelbėjimui Lietuvos žmonių" mūsų smuklininkai kėlė triumfą, paimdami viršų ant blaivininkų, pradžioje lapkričio mėn. š. m. Tarp kito ko p. Vamzdininkas rašo: "Būtų geistina, kad L. U. P. N. Kliubas nevertotų svaigalų tai būtų žingsnis pirmyn!" Iš tikrųjų tas yra geru daiktu, kad kliubas "nevertotų svaigalų," busiančiose fėruose. Bet ar galima tylėti, jei L. U. P. N. K. vartotų?..

Stai delko: Waterbury'io lietuviai yra daugeliu žinomi, kad pas juos surengti salėse pasilinksminimai yra blaivūs, be svaigalų... Klystų tas, kas manytų, kad waterburiečiai išvijo svaigalus iš viešų pasilinksminimų, kad jie yra kenksmingi. Anaipol ne! Privesti būti blaiviams miesto valdžios įstatais, kuriais yra draudžiama pardavinėti viešose pasilinksminimuose, kaip va: baliuose piknikuose ir tt. Tiesa, leista svaigalai varto-

ti ten, kur yra rengiama, "privatiškai," nors ir salėse pv. vesėliose, kur už gėrimus neimama pinigai, arba rengiamose vakariėnėse, kur tikiečiai nepardavinėjama prie durų. Pasekmės konogražiausios! Lietuvių surengiami pasilinksminimai būna visados pavyzdingi, smagūs; nes nebūna svaigalų, tai neatsitinka nei jokių peštynių, kaip kad būna girdėties svetur. Visai netikėtai š. m. balandžio mėn. vietiniai "lietuviški pirmiečiai" parengė "fėrus" naudai muketėjusių nuo karės Lietuvoje, kur buvo vartojami svaigalai... Rodos, kad vietinio jaunimo tarpe nebuvo pastebėta didesnio sujudimo, kaip kad tuomet prieš tokį "pirvį" pasielgima... Bet ką galima buvo daryti? Juk tai anot jų tie pinigai bus "gelbėjimui Lietuvos žmonių..." ir tt.

Vienok ant to adreso "Gelbėjimui Lietuvos žmonių" mūsų smuklininkai kėlė triumfą, paimdami viršų ant blaivininkų, pradžioje lapkričio mėn. š. m. Tarp kito ko p. Vamzdininkas rašo: "Būtų geistina, kad L. U. P. N. Kliubas nevertotų svaigalų tai būtų žingsnis pirmyn!" Iš tikrųjų tas yra geru daiktu, kad kliubas "nevertotų svaigalų," busiančiose fėruose. Bet ar galima tylėti, jei L. U. P. N. K. vartotų?..

Stai delko: Waterbury'io lietuviai yra daugeliu žinomi, kad pas juos surengti salėse pasilinksminimai yra blaivūs, be svaigalų... Klystų tas, kas manytų, kad waterburiečiai išvijo svaigalus iš viešų pasilinksminimų, kad jie yra kenksmingi. Anaipol ne! Privesti būti blaiviams miesto valdžios įstatais, kuriais yra draudžiama pardavinėti viešose pasilinksminimuose, kaip va: baliuose piknikuose ir tt. Tiesa, leista svaigalai varto-

ti ten, kur yra rengiama, "privatiškai," nors ir salėse pv. vesėliose, kur už gėrimus neimama pinigai, arba rengiamose vakariėnėse, kur tikiečiai nepardavinėjama prie durų. Pasekmės konogražiausios! Lietuvių surengiami pasilinksminimai būna visados pavyzdingi, smagūs; nes nebūna svaigalų, tai neatsitinka nei jokių peštynių, kaip kad būna girdėties svetur. Visai netikėtai š. m. balandžio mėn. vietiniai "lietuviški pirmiečiai" parengė "fėrus" naudai muketėjusių nuo karės Lietuvoje, kur buvo vartojami svaigalai... Rodos, kad vietinio jaunimo tarpe nebuvo pastebėta didesnio sujudimo, kaip kad tuomet prieš tokį "pirvį" pasielgima... Bet ką galima buvo daryti? Juk tai anot jų tie pinigai bus "gelbėjimui Lietuvos žmonių..." ir tt.

Choristas.

Katalikiškų laikraščių šeimyna pasidaugino nauju nariu.
"Darbininkas" įstojo katalikiškų laikraščių skaičiun.

Darbininke, pažink savo teises ir pareigas.

0 jas pažinsi, skaitydamas

"DARBININKA"

"Darbininkas" yra tikrasis darbininkų laikraštis, jis nušvies, nurodys, kreips lietuvių darbininkų judėjimą į tikrą, tiesų kelią, kuris veda geresnėn ateitin.

"Darbininkui" rašo lietuvių apšviestieji darbininkai, kurie supranta socialius klausimus ir pažįsta lietuvių darbininkų gyvenimą.

"Darbininkui" rašo ir mokytieji lietuviai, kurie tyrinėjo ir pažino darbininkų ir lietuvių reikalus.

"Darbininko" rašytojai indeda į savo raštus ir minties ir širdies ir gero velijimo lietuviams darbininkams.

"Darbininkas" gausiai paduos žinių iš karės lauko, iš darbo lauko, iš lietuvių gyvenimo Amerikoje ir viso pasaulio.

"Darbininkas" yra mylimiausias lietuvių laikraštis. Tą parodo širdingi skaitytojų sveikinimai,

Lietuviai, nebukit be "Darbininko"

Broliai darbininkai ir Sesers darbininkės, remkite, platinkite savo laikraštį, paveskite savo spaustuvei spaudos darbus, siųskite "Darbininko" spaustuvei spausdinti plakatus, apgarsinimus.

Biznieriai, garsinkitės "Darbininke".

"Darbininkas"

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.